

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 20/29522-3
Saksbehandler Karen Helene Halvorsen

Utvalg	Møtedato
Fylkesutvalget	02.02.2021

Innspill til strategi for norsk deltakelse i det europeiske utdannings- opplærings-, ungdoms- og idrettssamarbeidet

Fylkesrådmannens forslag til vedtak

1. Fylkesutvalget ser positivt på at regjeringen vil legge frem en strategi for norsk deltakelse i det europeiske utdannings-, opplærings-, ungdoms- og idrettssamarbeidet, og setter pris på at Kunnskapsdepartementet inviterer norske aktører til å gi innspill til strategien.
2. Fylkesutvalget mener at en strategi for norsk deltakelse i det europeiske utdannings-, opplærings-, ungdoms- og idrettssamarbeidet bør forankres sterkere hos de norske fagmyndigheter for grunnopplæringen for å sikre at Erasmus+ prosjekter brukes som et virkemiddel for skolenes pågående utviklingsarbeid og at innsatsen blir bedre koordinert nasjonalt.
3. Fylkesutvalget mener det bør gjøres en samlet nasjonal vurdering av økonomiske og administrative hindringer for skolenes deltakelse i internasjonale prosjekter.
4. Fylkesutvalget mener det bør etableres et nasjonalt rammeverk for Erasmus+ prosjekter for skole, fag- og yrkesopplæring
5. Fylkesutvalget slutter seg til anbefalingene og svarene på spørsmålene i vedlegget.

Vedlegg

Innspill til strategi for norsk deltakelse i det europeiske utdannings- opplærings- fra Agder fylkeskommune

Invitasjon til å gi innspill til strategi for norsk deltakelse i det europeiske utdannings- op.pdf

Sammendrag

Agder fylkeskommune har blitt invitert av Kunnskapsdepartementet til å gi innspill til strategi for norsk deltakelse i det europeiske forsknings- og innovasjonssamarbeidet.

Fylkesrådmannen mener at en strategi som sørger for en sterkere forankring hos fagmyndigheter og en mer koordinert innsats nasjonalt vil kunne realisere potensialet for norsk deltakelse i Erasmus+.

Saksopplysninger

Norge ønsker fortsatt å delta i EUs program for skole, opplæring, ungdom og idrett, Erasmus+ i den nye programperioden 2021-2027. Kunnskapsdepartementet vil skrive en strategi for norsk deltakelse i programmet for den nye perioden, og har invitert en rekke ulike aktører til å gi innspill.

Vurderinger

Fylkesrådmannens forslag til innspill er hovedsakelig knyttet til hoveddelen av programmet knyttet til skole og opplæring, som i størst grad har relevans for fylkeskommunens arbeid og ansvarsområder. Delen av programmet knyttet til ungdomsarbeid og idrett har ikke blitt kommentert direkte. Dette for å avgrense saken, samtidig som det vurderes at andre aktører har mer kunnskap og bedre forutsetninger for å gi tilbakemeldinger for disse delene av programmet.

Mest direkte relevans vil Erasmus+ prosjekter være for målene satt for utdanning og kompetanse. Både elever, lærlinger og ansatte vil få verdifulle internasjonale erfaringer og kompetanseheving. Erasmus+ prosjekter vil også være viktige virkemidler for kvalitetsutvikling i skole, fag- og yrkesopplæring.

Videre er det stort potensiale for å utvikle prosjekter innenfor yrkesfag i tett samarbeid med lokalt næringsliv og industri. Slik kan Erasmus+ prosjekter innen skole og fag- og yrkesopplæring også bidra til arbeide mot mål for nærings- og distriktsutvikling. Bærekraftig utvikling er et gjennomgående perspektiv både i retningslinjene for den nye Erasmus+ programmet fra EU-kommisjonen, og i det nye læreplanverket i norsk grunnopplæring, KL2020.

Erasmus+ prosjekter kan bidra til at norske ungdommer kan arbeide sammen med annen europeisk ungdom for å finne løsninger for en mer bærekraftig fremtid for hele Europa.

Regionplan Agder 2030

Deltakelse i Erasmus+ vil være et godt virkemiddel for å arbeide for målene i Regionplan Agder 2030 og fylkeskommunen arbeider for å øke aktiviteten i ny programperiode.

Økonomiske konsekvenser

Saken har i seg selv ingen økonomiske konsekvenser. Kostnader vil først oppstå i den grad fylkeskommunen går inn med midler i prosjekter eller støtter andre aktørers deltakelse.

Konklusjon

Fylkesrådmannen mener at norsk deltakelse i Erasmus+ er viktig. Det er potensiale for å utnytte mulighetene i programmet bedre enn i forrige periode med en mer koordinert nasjonal innsats, som har en bedre forankring hos norske utdanningsmyndigheter. Fylkesrådmannen mener en godt forankret strategi vil kunne legge til rette for å realisere potensialet for norsk deltakelse i Erasmus+.

Kristiansand, 21.01.2021

Tine Sundtoft
fylkesrådmann

Anita Henriksen
fylkesdirektør

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET
Postboks 8119 DEP
0032 OSLO

Dato: 21.01.2021
Vår ref: 20/29522-2
Deres ref: 20/6013-1
Saksbeh.: Karen Helene Halvorsen

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

Innspill til strategi for norsk deltakelse i det europeiske utdannings- opplærings-, ungdoms- og idrettssamarbeidet

Vi viser til Kunnskapsdepartementets brev av 01.12.2020 og oversender nedenfor et innspill til regjeringens strategi for norsk deltakelse i det europeiske utdannings- opplærings- ungdoms- og idrettssamarbeidet i samsvar med vedtak i Agder fylkesutvalg 02.02.2021.

Store felles globale utfordringer gjør internasjonalt samarbeid viktigere enn noensinne. Europa er Norges mest naturlige samarbeidspartner. Agder fylkeskommune er derfor positive til at Norge har planlagt deltagelse i mange av EUs mest sentrale programmer for utvikling i neste programperiode 2021-2027.

Både Regjeringen og Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku) har slått fast at målene EU-kommisjonen har satt for skole og fagopplæring i Europa, i stor grad harmonerer med norske nasjonale mål for sektoren.

I Agder har man satt seg mål for det internasjonale arbeidet i Regionplan Agder 2030. For skole, fag- og yrkesopplæring er det satt mål om at internasjonale perspektiver skal prege undervisning på alle nivå, og at elever, lærlinger og ansatte skal få tilgang til internasjonale utvekslingsordninger. Deltakelse i Erasmus+ er et helt sentralt virkemiddel for å arbeide mot dette målet.

Agder fylkeskommune ser det som positivt at målsettingene innen det Europeiske Utdanningsområdet samsvarer godt med de norske nasjonale målene, og vurderer at Norge har mye å tjene på å aktiv deltakelse i EUs programmer. Det nye Erasmus+ programmet gir svært gode muligheter for prosjekter som både kan gi enkeltelever (lærlinger og ansatte) verdifulle erfaringer, og som kan bidra til kvalitetsutvikling i sektoren.

Det er stor enighet om hvorfor det er viktig med internasjonaliseringsprosjekter i skole og fagopplæring. Norges aktivitet i Erasmus+ prosjekter i forrige programperioder har så langt vært fragmentert og lite koordinert. Det eksisterer også en del administrative hindringer som gjør det unødvendig komplisert for skoler å inngå i internasjonale prosjekter.

Skal potensialet for Norges deltakelse i Erasmus+ for skole, fag- og yrkesopplæring realiseres, bør det etableres et nasjonalt rammeverk samtidig som det søkes felles løsninger hvor de administrative utfordringene.

Observasjoner og anbefalinger:

- Retningslinjene fra EU-kommisjonen for det nye Erasmus+ programmet slår fast at prosjekter skal henge sammen med det øvrige utviklingsarbeidet i skolen. I dag må skoler og fylkeskommuner selv være kreative og lete i eksisterende rammeverk for å finne koblingen selv
- DIKU (*Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning*) gjør en strålende jobb i å forvalte hoveddelen av Erasmus+ ordningen i Norge ved å kommunisere nytt fra EU-kommisjonen og gi tett oppfølging og søkerveiledning for søkere til Erasmus+ utlysningene
- Utdanningsdirektoratet som fagmyndighet for grunnsopplæringen bør sikre at Erasmus+ prosjekter koordineres med utviklingsarbeidet i skolene, og kan også bidra til å bygge ned praktiske hindringer.
- De videregående skolene har mange lovpålagte krav og rettigheter som skal oppfylles slik at oppgaver som ikke er lovpålagt ofte blir prioritert ned. Enkeltprosjekter driftes som oftest av engasjerte ildsjeler ved skolene. Dersom Erasmus+ prosjekter skal prioriteres må dette kommuniseres tydelig fra utdanningsmyndighetene.
- Kun fylker som har valgt å prioritere arbeidet og bevilget penger til internasjonale aktiviteter i skolene har hatt gode ordninger for utveksling og internasjonale prosjekter over tid. Bostedsfylke avgjør i hvilken grad elever og læringer har adgang til internasjonale utvekslingsordninger
- Det bør etableres et nasjonal projektrammeverk for Erasmus+ for fylkeskommuner og skoler som mangler erfaring med internasjonale prosjekt. Det vil gjøre arbeidet mer effektivt og koordinert, og muligheten for å realisere potensialet og synergier mellom prosjekter og programmer vil øke.
- Et Erasmus+ nettverk vil også kunne bidra til et felles kommunikasjonsarbeid som gir større oppmerksomhet til pågående prosjekt og aktiviteter. En felles nasjonal nettside for internasjonalisering i skolen kunne for eksempel presentert månedens internasjonale prosjekt.
- En forutsetning for gode Erasmus+ prosjekter er å finne gode partnere i utlandet, og hver skole og fylke må selv bygge de relasjoner og nettverk som er nødvendig på egenhånd. Det nye Erasmus+ programmet gir større muligheter for å sende ansatte på kurs og kompetanseheving i utlandet. Et nasjonalt projektrammeverk kunne også arbeidet med en felles ordning for kvalitetssikring av partnere og kurstilbydere i Europa
- Erasmus+ prosjekter er i dag ofte underfinansiert. Lærers arbeidstidsbestemmelser, (SGS1010) gjør det svært kostbart for skolene å sende lærere på utenlandsopphold sammen med elever. Utfordringen er lik over hele landet, og det bør søkes felles nasjonale løsninger på denne utfordringen
- Timetelling for elever gjør det utfordrende for skolene å planlegge internasjonale prosjekt, noe som har blitt mer krevende med innføring av VIS (Visma In School). Utfordringen er lik over hele landet, og det bør søkes felles nasjonale løsninger på denne utfordringen

Agder fylkeskommunes svar på spørsmålene stilt i høringsbrevet:

Hva ønsker dere å oppnå ved å delta i det europeiske utdannings-, opplærings-, ungdoms- og idrettssamarbeidet gjennom Erasmus+ i perioden frem mot 2027?

- Agder fylkeskommune ønsker å utnytte muligheten i Erasmus+ langt bedre enn tidligere i ny programperiode.
- Flere elever, lærlinger og ansatte skal få muligheten til å få internasjonale erfaringer, kunnskap og kompetanseheving
- Agder fylkeskommune vil etablere gode rammer for økt deltakelse i Erasmus+ som skal være et virkemiddel i arbeidet mot målene satt i Regionplan 2030 og målene satt for skole, fag- og yrkesopplæring.

Hvilke mål mener dere vi bør sette på nasjonalt nivå for deltakelsen i Erasmus+ og Det Europeiske utdanningsområdet?

- Det bør være et mål å like høye ambisjoner for Erasmus+ deltakelse for elever og lærlinger på videregående nivå som for høyere utdanning.
- Det bør sikres at alle elever og lærlinger har like tilgang og mulighet til å delta i internasjonale utvekslingsordninger og prosjekter slik at målene for mobilitet kan oppnås
- Det bør være mål om at Erasmus+ prosjekter skal knyttes sterkere til det eksisterende utviklingsarbeidet i skolen
- Det bør utarbeides egne mål nasjonalt for satsing på fremmedspråkene, i tråd med målene i Det Europeiske utdanningsområdet
- Gjennom å etablere et felles nasjonalt rammeverk for Erasmus+ kan de nasjonale målene konkretiseres

Hvilken betydning har det europeiske samarbeidet og Erasmus+ for dere?

- Agder fylkeskommune er den regionen som ligger nærmest Europa geografisk. Regionen har mye eksportrettet industri, og det er europeiske samarbeidet er svært viktig.
- Erasmus+ gir gode muligheter for økt samarbeid med lokal industri og næringsliv, da spesielt lærebedrifter.

Hva er de største utfordringene og hindringene knyttet til deltakelse i Erasmus+, både i søknadsfasen og i gjennomføringen av prosjekter?

- De største utfordringene er beskrevet i anbefalingene over.

Hvordan arbeider din organisasjon med å mobilisere til og støtte opp under (potensielle) deltakere?

- Agder fylkeskommune har i 2020 etablert et internasjonalt nettverk for alle de videregående skolene. Det arbeides for et tilsvarende nettverk for opplæringskontorene i fylket.
- Agder fylkeskommune søkte høsten 2020 om akkreditering for ny programperiode for Erasmus+ for både skole og fag- og yrkesopplæring. En akkreditering vil sikre mer stabilitet og forutsigbarhet. En stilling er satt av i fylkesadministrasjonen til å bygge opp et regionalt nettverk, for å støtte og veilede skoler og andre og for å koordinere innsatsen regionalt

Hvilke nasjonale, regionale og lokale støttetjenester (f.eks. informasjon, kurs, rådgivning, økonomiske stimuleringsordninger) er særlig viktige for at din organisasjon skal lykkes i det europeiske samarbeidet?

- Diku gjør en god jobb med å forvalte hoveddelen av Erasmus+ i Norge. Deres arbeid bør suppleres med at fagmyndigheter som Utdanningsdirektoratet må på banen for å sikre forankring og koordinering av det faglige innholdet i prosjektene.
- En nasjonal kartlegging av skolenes økonomiske betingelser for deltakelse i internasjonale prosjekter bør gjennomføres
- Et nasjonalt rammeverk med opplæring og maler for prosjektarbeid; kvalitetssikring av utenlandske partnere og kurstilbydere, og et nasjonalt Erasmus+ nettverk kunne gjort flere fylker og skoler i stand til å lykkes i det europeiske samarbeidet.

Opplever du/din organisasjon at dere har god informasjon om europeisk politikktutvikling og samarbeid, som grunnlag for deres deltakelse i Erasmus+?

- God informasjon fra Diku om europeiske politikktutvikling og samarbeid.
- Koblingen til norske utdanningsmyndigheter bør bli bedre.

Hva/hvem er deres viktigste informasjonskanaler?

- Diku
- BufDir/ Aktiv Ungdom for ungdomsdelen

Hvordan arbeider din organisasjon systematisk for å spre og ta i bruk kunnskap og resultater fra samarbeid i Erasmus+ i egen organisasjon og/eller utover egen organisasjon?

- Agder fylkeskommune er i gang med å bygge opp et nettverk som skal sikre dette i fremtiden.

Hvilke muligheter og utfordringer ser dere når det gjelder å utnytte synergier mellom Erasmus+ og det kommende europeiske utdanningsområdet og andre europeiske programmer og initiativer?

På hvilke områder og hvordan ønsker dere å utnytte synergier mellom det europeiske utdanningssamarbeidet (Erasmus+ og Det europeiske utdanningsområdet) og det europeiske forsknings- og innovasjonssamarbeidet (Horisont Europa og Det europeiske forskningsområdet)?

- Erasmus+ prosjekter kan fungere som en inngang eller for-prosjekt for Horisont-prosjekter på sikt ved å koble prosjekter i skolen med forskningsmiljøer i UH-sektoren som kan følge

prosjektene med følgeforskning. Slik kan fylkeskommunen utøve sin rolle som skoleeier mer aktivt med å gjennomføre prosjekter på egne satsningsområder i skolen, som både kan bidra til kvalitativ utvikling av opplæringstilbudet, og til viktige bidrag i skole- og undervisningsforskning. Gjennom å koble Erasmus+ prosjekter som har god forankring i skolen, opp mot aktuelle fagmiljø i UH sektoren kan skoleeier være med på å definere forskning på områder som har direkte relevans til arbeidet på skolen.

Med hilsen

Karen Helene Halvorsen
Rådgiver
Samskaping og internasjonalisering

Brevet er godkjent elektronisk.